

FİNANSAL MUHASEBE I

**MUHASEBEDE KAYIT ARAÇLARI
ve DÜZENLEMELER**

DR. ERGÜN KAYA

Bölümün Amaçları:

- Muhasebe dönemi ve dönemsellik kavramını açıklayabilmek
- Muhasebe belgelerini ve belgelendirmeyi açıklayabilmek
- Hesapların muhasebe sistemindeki önemini açıklayabilmek
- Muhasebe işlemlerini hesaplar aracılığıyla kaydedebilmek
- Muhasebe kayıt araçlarını açıklayabilmek
- Muhasebe kayıt sürecini açıklayabilmek
- Muhasebe kayıt sürecini uygulayabilmek

Muhasebenin Temel Kavramları ve İlkeleri

- Sosyal sorumluluk
- **Kişilik**
- Süreklilik
- **Dönemsellik**
- Parayla ölçülme
- Maliyet esası
- Tarafsızlık ve belgelendirme
- Tutarlılık
- Tam açıklama
- İhtiyatlılık
- Önemlilik
- Özün önceliği

GKG Muhasebe İlkeleri

- Bilanço İlkeleri
- Varlıklarla ilgili ilkeler (10)
- Yabancı Kaynaklarla ilgili ilkeler (6)
- Özkaynaklarla ilgili ilkeler (5)
- Gelir Tablosu İlkeleri (9)

TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA ve MUHASEBE STANDARTLARI

-Kavramsal Çerçeve

-**TFRS 16/17 adet** (7 ve 9 finansal araçlar/ 4 ve 17 Sigorta Sözleşmeleri!)

+ TFRS Yorum 15 adet

-**TMS 25 adet** + TMS Yorum 4 adet

* Büyük ve Ortaboy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS)

* Faizsiz Finans Muhasebe Standartları (FFMS)

Faizsiz Finans Kuruluşlarının Finansal Raporlaması İçin Kavramsal Çerçeve + (22 adet std.)

BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI

Bağımsız Denetim İçin Etik Kurallar

BDS: 37 adet (bağımsız denetim)

SBDS: 2 adet (sınırlı bağımsız denetim)

GDS: 4 adet (güvence denetim)

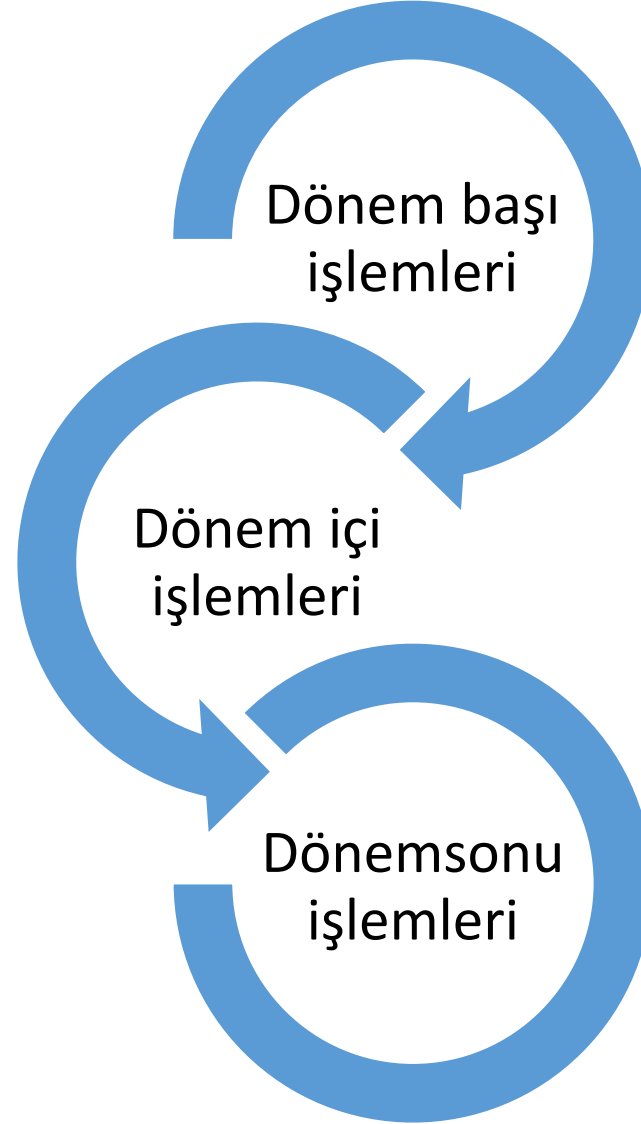
KKS: 1 adet (kalite kontrol)

İHS: 2 adet (ilgili hizmet)

FFDS: 6 adet (faizsiz finans denetim)

+FFDS Etik Kurallar +ilgili karar

Muhasebe işlemleri döngüsü;

* **Belgelendirme ve defter tutma**

Bilanço esasına göre kayıt:

- **Yevmiye**

- **Büyük defter**

- **Envanter defteri**

Muhasebe işlemleri süreci;

- dönembaşı envanteri ve bilançosu çıkarılır,
- envanter ve bilanço bilgileri envanter defterine kaydedilir,
- yevmiye defterinde açılış maddesi yapılır,
- büyük defterde hesaplar açılır,
- mali işlemler sırasıyla yevmiye ve büyük deftere kaydedilir,
- gerektiğinde geçici mizanlar düzenlenerek kontrol sağlanır,
- dönem sonunda genel geçici mizan düzenlenir,
- **dönemsonu (envanter) işlemleri yapılır,**
- kesin mizan hazırlanır,
- **mali tablolar (bilanço, gelir tablosu) düzenlenir,**
- dönemsonu envanteri ve bilanço envanter defterine işlenir,
- yevmiye ve büyük defterde bilanço hesapları kapatılır.

Muhasebede Veri/Bilgi Akışı

Mali işlemler → İşlem belgeleri →

Yevmiye kayıtları → Büyük defter kayıtları → Mizanlar
→ Dönemsonu işlemleri → MALİ TABLOLAR

İŞLEMLER

KAYITLAR

RAPORLAR

İLK İŞLEM BELGELERİ

- **Finansal işlemlerin kayıt ortamına aktarılabilmesi için öncelikle geçerli belgeye dayandırılması gerekir.**
- **Mali işlemin tarihi, tarafları, konusu, miktar ve tutarını belirleyen kanıtlayıcı kayıt araçlarına ilk işlem belgeleri denir.**
  - **Muhasebede kullanılan belgeler;**
    - **Yasal düzenlemelerle belirlenmiş olabilir,**
    - **Muhasebe ilke ve standartlarında öngörülmüş olabilir,**
    - **İşletme içinde üretilmiş olabilir.**

Muhasebede Kullanılan Belgeler

Vergi Mevzuatında Belgeler;

- ❖ Fatura
- ❖ Sevk İrsaliyesi
- ❖ İrsaliyeli Fatura
- ❖ Gider Pusulası
- ❖ Müstahsil Makbuzu
- ❖ Serbest Meslek Makbuzu
- ❖ Ücret Bordrosu

Diğer Belgeler;

- *Türk Ticaret Kanununda Belgeler
- *Muhtasar Beyanname
- *Katma Değer Vergisi Beyannamesi
- *Muhasebe Fişleri
- *Sosyal Güvenlik Kurumuna Bildirimler

DEFTERLER/ DOSYALAR

- Muhasebe defterleri (kayıt dosyaları) mali tabloların doğru, zamanlı, anlaşılabilir ve tam olarak elde edilebilmesi için, mali işlemlerin belli bir düzen içinde ve muhasebe kurallarına uygun olarak işlendiği kayıt araçları.
- **Bilanço** esasına göre zorunlu defterler;
  - 1-Yevmiye defteri
  - 2-Büyük defter
  - 3-Envanter defteri

Yevmiye (Günlük) Defteri

- Mali işlemlerin gerçekleşme sırasına göre, işlem bütünlüğünü gösterecek şekilde kaydedildiği kayıt ortamıdır.

..... Hs. (borçlu)	XX	
..... Hs. (alacaklı)		XX

BÜYÜK DEFTER (Defter-i Kebir)

- Yevmiyeden aktarılan bilgilerin sınıflandırılarak, hesaplar aracılığıyla izlendiği kayıt ortamıdır.

- Açılan her bir hesap, bilanço unsurlarının yalnızca birinde meydana gelen değişmeyi tutar olarak gösterir.

